

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince

Trest vyhoštění představuje citelný zásah do základních práv a svobod jednotlivce. Jaké jsou podmínky pro jeho uložení? I u pachatelů závažné trestné činnosti, kteří nejsou občany České republiky, je chráněno právo na soukromý a rodinný život.

Zákonný rámec

Předně je třeba uvést, že problematika trestu vyhoštění je upravena v ustanovení § 80 zákona č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ“). Jeho účelem je přimět pachatele, který není českým občanem, k opuštění území České republiky, pokud se na něm nachází, nebo mu zabránit ve vstupu na toto území, pokud se na něm v době vydání rozhodnutí o uložení tohoto trestu nenachází.

Hlavním cílem je chránit společnost před pachateli, kteří nejsou občany dané země a páchají trestné činy na jejím území. Otázka, zda je pachatel obyvatelem České republiky či nikoliv, se zjišťuje pomocí zákona č. [186/2013](#) Sb. (Zákon o státním občanství České republiky).

Lze uložit samostatně nebo společně s dalšími tresty, jako je například podmíněný trest odnětí svobody, pokud je to nezbytné pro bezpečnost osob, majetku nebo z jiného obecného zájmu. Uložit trest vyhoštění je možné i mladistvému pachateli.

Uložení trestu vyhoštění přichází v úvahu zejména u zvláště závažných zločinů, například pokud došlo nebo mělo dojít ke smrti, těžké újmě na zdraví, velké majetkové škodě nebo získání značného prospěchu, dále u trestných činů souvisejících s terorismem, závažných hospodářských a násilných trestných činů, obchodování s lidmi, braní rukojmí či trestných činů proti státní hranici. Výčet je dán v odst. 1 § 80 TZ.

Kdy soud trest vyhoštění neuloží

Soud tento trest však neuloží bez omezení. Existují případy, kdy soud trest vyhoštění udělit nemůže. Jedná se o případy kdy:

- a) *„se nepodařilo zjistit státní příslušnost pachatele,*
- b) *pachateli byl udělen azyl podle jiného právního předpisu,*
- c) *jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života pachatele,*
- d) *hrozí nebezpečí, že pachatel bude ve státě, do kterého by měl být vyhoštěn, pronásledován pro svoji rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, příslušnost k určité sociální skupině, politické nebo náboženské smýšlení, nebo jestliže by vyhoštění vystavilo pachatele mučení či jinému nelidskému nebo ponižujícímu zacházení anebo trestu,*

e) pachatel je občanem Evropské unie nebo jeho rodinným příslušníkem bez ohledu na státní příslušnost a má na území České republiky povolen trvalý pobyt anebo je cizincem s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajících rezidenta na území České republiky podle jiného právního předpisu, neshledá-li vážné důvody ohrožení bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku,

f) pachatel je občanem Evropské unie a v posledních 10 letech nepřetržitě pobývá na území České republiky, neshledá-li naléhavé důvody ohrožení bezpečnosti státu,

g) pachatelem je dítě, které je občanem Evropské unie, ledaže by vyhoštění bylo v jeho nejlepším zájmu.“

Podmínky uložení trestu

V každém jednotlivém případě je třeba zkoumat, zda jsou pro uložení trestu vyhoštění naplněny materiální podmínky.

Při úvaze o uložení trestu vyhoštění je třeba vždy zvažovat následující kritéria, a to

(i) proporcionalitu trestu vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, a to i s ohledem na relativní závažnost daného trestného činu v rámci systematiky trestných činů ve zvláštní části trestního zákoníku;

(ii) individuální prognózu neboli možnost nápravy pachatele;

(iii) poměry pachatele, tedy pevnost jeho sociálních, kulturních a rodinných vazeb v hostitelské zemi a v zemi, do níž má být vyhoštěn, jakož i zájmy a blaho dětí pachatele a

(iv) prognózu rizika ohrožení bezpečnosti lidí, majetku nebo jiného obecného zájmu.[\[1\]](#)

Role materiální vazby

V praxi je pak třeba vždy zkoumat, zdali pachatel, který formálně není občanem České republiky, není materiálně spjat s Českou republikou, např. žije zde od narození, či zde absolvoval povinnou školní docházku, veškeré sociální a další vazby má na území České republiky, jakož i to, že v zemi, kam by měl být vyhoštěn nemá žádné rodinné zázemí.

Všechny shora uvedené faktory, které je třeba zkoumat, by měli vést příslušný soud k tomu, aby vždy individuálně s ohledem na všechny konkrétní okolnosti jednotlivých pachatelů uvážil (ne) uložení trestu vyhoštění.

Například pokud má pachatel v ČR dlouhodobě rodinu a děti školního věku, soud může dojít k závěru, že vyhoštění by bylo nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného života.

Pečlivost a určitou zdrženlivost při ukládání trestu vyhoštění pak akcentuje i rozhodovací praxe Nejvyššího soudu a Ústavního soudu. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 23. ledna 2020, sp. zn. 11 Tdo 1521/2019 uvedl: „...soud trest vyhoštění neuloží, jestliže pachatel má na území České republiky povolen trvalý pobyt, má zde pracovní a sociální zázemí a uložení trestu vyhoštění by bylo v rozporu se zájmem na spojování rodin.“

Role obžaloby v praxi

Ze strany obžaloby bývá u osob, které nejsou občany České republiky, trest vyhoštění navrhován často pouhým formálním odkazem na to, že obžalovaný naplnil některou ze skutkových podstat trestných činů, jak jsou definovány v ustanovení § 80 odst. 1 TZ, aniž by bylo v příslušném návrhu, resp. obžalobě blíže rozebráno, na základě jakých konkrétních skutečností, jsou splněny podmínky pro uložení trestu vyhoštění. O to pečlivěji pak musí zkoumat naplnění uvedených podmínek soudy.

Závěr

Není možné fyzickou osobu vyhostit do země, jejíž je (byť formálně) občanem a prakticky zlikvidovat její život a veškeré zázemí, které má od samého počátku v České republice. Trestní zákoník nám stanovuje taxativní výčet případů, za kterých není možné trest vyhoštění aplikovat. Za pozornost stojí podmínka, kdy by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života pachatele.

JUDr. Bc. Pavel Martiník, Ph.D.

Mgr. Martin Prachař

[Martiník advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Uruguayská 380/17
120 00 Praha 2 - Vinohrady

Tel.: +420 773 706 807

E-mail: pavel@martinik.legal

---

[1] Viz Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. března 2025, sp. zn. 11 Tdo 209/2025

Další články:

- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)

- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)